

Орест Сандомирський

**ПОСОЛ
ЦАРЯ ЦАРІВ**

**НАВВИПЕРЕДКИ
З ЧАСОМ**

**ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2020**

I

РОЗДІЛ

Шабля за спиною

...Після виходу з форту мені чомусь стало тривожно, і я мимоволі поклав руку на ефес своєї золінгенської шпаги. Ні, здається, ніхто й нічого не запідозрив, хоча пастор Пітер все-таки затримав мене.

Однією з підстав, на якій мене (а може, тільки моє тіло?) віддали на виховання Клаусу фон Ранке, було те, щоб я володів латиною не гірше за Цицерона. Навіть більше: разом зі мною передано аж п'ятдесят латинських книг. Ну, відверто кажучи, до Марка Тулія я не дотяг, та і не дотягну, проте, наприклад, сьогодні пастор наказав мені зімпровізувати латиною промову «Порівняння Олександра Македонського з Юлієм Цезарем», і за цілу годину я припустився лиш декількох помилок, дієслова не в тій формі вжив. Але якби я розмовляв з кимось із освічених європейців, то співрозмовник точно зрозумів би мене.

Лівицею я дістав із-за поясу невелику абордажну сокирку, спарену з пістолем. Про всяк випадок. Тут не люблять пістолів, оскільки вони б'ють на відстані всього кількох кроків і часто не влучають у ціль, але я, раптом що, можу після пострілу додати цим «томагавком».

Пастор живе у китайській частині міста, в оточенні маєтків багатих купців. Тому напад китайця, який з диким

криком та шаблею в руці стрибнув на мене, став повною несподіванкою. Якби не пістоль в руці, то мені б настав кінець. Я вистрілив, і випущений із трьох кроків постріл штовхнув тіло, але нога нападника все-таки врізалася в мене, хоч і слабше, ніж могла би. Встоявши на ногах, я вихопив шпагу, і, перш ніж китаєць впав за мертво, мені вдалося парировати удар шаблі.

Так, це була саме шабля, а не кривий меч типу дао-крао чи шоу-даю, вона не була схожою на місцеву зброю, про яку часто читав у літературі ХХІ століття, тому побачити її в Китаї у ХVІІ столітті було справді дивно. Так само, як не мав уявлення про монастир Шаолінь чи про ушу та кунфу. Досі не чув, хоча побачене щойно якраз скидалося на те. Мета нападника була чіткою — збити мене на землю і заколоти. Я відзначив, що шабля мала середню довжину як для зброї такого типу і була слабо вигнута. Замість перехрестя в ній була пластина типу японської цубо. Точніше, гадаю, що японці саме запозичили такі пластини з Китаю.

Добре! — з провулку вийшов мій вихователь. У руках він тримав пращу*, але оскільки відстань не була великою, він кинув свинцеву кулю рукою, і влучив в голову.

Клаусова похвала коштує дорого. Він прийняв бойове хрещення на початку Тридцятирічної війни (зараз ще ніхто не знає, що вона триватиме саме тридцять років). Служив у знаменитому загоні графа фон Мансфельда, який прийшов на допомогу повсталим проти австрійського ярма чехам, а після поразки повстанців відмовився здатися і, пробиваючись через ворожі війська, яких за кількістю було значно більше, пройшов у боях усю Німеччину — з Чехії до Голландії. Потім Клаус подався до колоній і став найманцем

* Стародавня ручна зброя для метання каменя.

в Азії, точніше, у розділеному на три частини В'єтнамі, що нерідко робили європейці. Кілька років він бився то з іншими в'єтнамцями, то з камбоджійцями, то з сіамцями. Але в якийсь момент його розшукали і запропонували за велику винагороду взяти мене (або моє тіло) на виховання, проте лише за умови, що він вступить на службу до Голландської Ост-Індійської компанії на острові Формоза. Якщо я не помиляюся, це Тайвань.

Я очікував чогось подібного, тому лишився тут. Найкраще місце, аби перейняти тебе. Я згадав, як він заткнув мені за пояс цю зброю.

— Ти чогось боявся?

— Мені не сподобався цей... Мюллер.

Місяць тому з Яви прибув корабель. Він привіз Йоганна Мюллера, який офіційно супроводжував посланця намісника, а неофіційно назвав пароль, і влаштував мені іспит з латини і володіння зброєю.

Місяць тому

Пан Мюллер — середній на зріст блондин з вусами та борідкою, великими кошлатими бровами та ще й в перуці — без тіні посмішки, якимось безбарвним голосом сказав:

— Атакуй мене! Ось так, як є.

Я атакував. Кінний — пішого. В останню мить він відстрибнув — я вважав, що був готовий до такого прийому, тому швидко розвернув коня, водночас перевертаючись в сідлі та майже лягаючи — але він встиг увіткнути свою палицю в мій бік.

— Якби це був справжній бій, то твоя рана була б смертельною, а моя — легкою.

Я й сам зрозумів, що ледь дістав його рублячим ударом, причому навіть не центром клинка*, а отже хіба що подря-

* У кожного клинка є місце, удар яким буде найбільш ефективним.

пав. Про те, що тут часто й помирають навіть від подряпин, я змовчав. У будь-якому разі якби це був справжній бій, я б цього вже не побачив.

— Я з великою прикрістю — жодної прикрості не відчувалося в його голосі — повідомляю, що пан, який опікувався цим хлопцем, помер. Він заповідав... точніше, нагадав, щоб пан фон Хальм ніколи не знімав його подарунок. — Він вказав на каблучку з сапфіром, яку Клаусу передали тоді, коли я прибув на навчання. Зараз вона була на моєму пальці.... — бо це — продовжив він — талісман.

В моїй голові закружляли різні гіпотези на кшталт «магічний маячок», бо у мене вже не перший раз виникла певна підозра, адже сам факт моєї появи у цьому світі є прямим доказом того, що магія існує — хай я поки й не бачив її проявів.

...Тож спершу він влаштував мені іспит з латини і володіння зброєю, а потім сказав, що за кілька місяців я поїду до Європи, для чого винайму корабель, який спершу зробить гак до Формози... Те саме, що з Києва до Чернігова через Варшаву... Клаус поліз у рукава китайця (відомо, що вони там тримають все що завгодно, навіть гроші).

Нічого собі! Мій вихователь тримав в руках мій портрет, причому виконаний у європейському, а не китайському стилі. Його малювали свинцевим олівцем, тобто просто шматочком м'якого свинцю.

— Так... Недаремно він мені не сподобався... Яке перше правило будь-якої боротьби? — навіть тут не забуває про навчання!

— Намагайся зробити те, чого ніхто не чекає!

— На каравелу, швидко! З капітаном я домовлюся. Вона виходить завтра, вербувати батраків. Мюллер до Китаю (він мав на увазі континентальний Китай) не заїжджав, отже, найняти там нікого не міг. А я поки тут розберуся.

...Я стояв на палубі каравели. Не певен, що це була каравела в повному розумінні цього слова, але її побудували тут, у Макао, і називають саме так.

Інша каравела мала назву «Сан-Паулу», оскільки була захоплена нами у війні з Португалією та Іспанією. (Тривалий час Португалія перебувала в унії з Іспанією, тобто Його Високість Філіп IV, король Іспанії, за сумісництвом був королем Португалії. Іспанські королі — високості, а не величності...)

Ще один двощогловий корабель з косими вітрилами (здається, такі називають латинськими) носив назву «Люме де Ла Марк»*. На верхній палубі він мав вісім невеликих вертлюжних гармат. На вигляд вони являють собою вісім дерев'яних тумб, прикручених болтами до палуби, в які вставлено залізні двозубі вила, і саме на них закріплено невеличкі гармати. На другий палубі — чотири більші гармати, і ще чотири — у кормовій надбудові. Щоправда, одночасно стріляти з них не можна, тільки по черзі, — людей мало. Екіпаж складався з двадцяти п'яти чоловік, з них майже три чверті становили метиси або китайці. Я був двадцять шостим. Офіційно я вважався чистокровним білим, сином німця та голландки, але в це мало хто вірив, хоча важка рука мого названого батька змушувала змовчати.

За кораблями йшли три джонки, призначені для перевезення законтракованих. Життя й робота батраків на плантаціях Формози були нелегкими, проте від охочих працювати не було відбою — в Китаї один за другим ішли голодні роки, більше того — центральні та південні провінції були охоплені жахливою селянською війною. На півдні було більш-менш спокійно. Більш-менш...

* Знаменитий адмірал морських гезів.

ЗМІСТ

I частина. ДРАКОНИ І ЗАКОЛОТНИКИ	5
Розділ I. Шабля за спиною.	7
Розділ II. Китайські перевертні	44
Розділ III. Я став драконом	74
II частина. ОСТРОВИ АЗІЇ	115
Розділ I. Рідний Тайвань	117
Розділ II. Пірати Аракану	129
III частина. ЯК ВИРВАТИСЯ З ТВОЇХ ОБІЙМІВ, АФРИКО?... ..	159
Розділ I. Багато імен у Царя... ..	161
Розділ II. Гондерські леви.	180
Розділ III. Посол Царя царів	196
Розділ IV. Леви Занзібару.	212
IV частина. ЯКИЙ ВІН, НОВИЙ СВІТ.	229
Розділ I. Мертве місто	231
Розділ II. «Чорна Троя».	246
V частина. ЄВРОПА.	263
Розділ I. Каталонія.	265
Розділ II. Кінець і початок.	295